

การจัดการธุรกิจบริการเครื่องเกี่ยวนวดข้าวในตำบลสิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

Service business management of rice combine harvester Tambon Sila, Amphoe

Muaung, Changwat Khon Kaen

อุษณีย์ ธานีบุตร และ เพียรศักดิ์ ภักดี¹

Usanee Thaboont and Piansak Pakdee

บทคัดย่อ: การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเครื่องเกี่ยวนวดข้าวและเปรียบเทียบความเห็นของเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเกี่ยวเกี่ยวและเกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวนวดข้าว ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจเครื่องเกี่ยวนวดข้าวในพื้นที่ ตำบลสิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเครื่องเกี่ยวนวดข้าวจำนวนทั้งหมด 6 ราย และสุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ปลูกข้าวนาปีและนาปรัง ที่ใช้แรงงานคนและใช้บริการเครื่องเกี่ยวนวดข้าวในการเกี่ยวเกี่ยว จำนวน 60 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการแต่ละรายมีจำนวนเครื่องเกี่ยวนวดข้าว 1 เครื่อง โดยนิยมซื้อเครื่องเกี่ยวนวดข้าวมือสอง การติดต่อให้ไปรับจ้างเกี่ยวเกี่ยว เกษตรกรจะติดต่อมาเองเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 70 โดยเสียค่าจ้างเครื่องเกี่ยวนวดข้าว นาปีไร่ละ 700 บาท และนาปรังไร่ละ 500 บาท พื้นที่ที่ไปรับจ้างเกี่ยวเกี่ยว คือ ตำบลสิลา ตำบลบึงเนียม ตำบลพระลับและตำบลโคกสี ไม่มีการเดินทางไปรับจ้างเกี่ยวเกี่ยวต่างจังหวัด เนื่องจากเครื่องเกี่ยวนวดข้าวยังมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการและค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง มีค่าใช้จ่ายในการรับจ้างเกี่ยวเกี่ยวทั้งหมดเฉลี่ย 645,000 บาทต่อปี มีรายได้ 960,000 บาทต่อปี และมีรายได้สุทธิ 315,000 บาทต่อปี ในด้านการเปรียบเทียบความเห็นของเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนและที่ใช้เครื่องเกี่ยวนวดข้าวในการเกี่ยวเกี่ยวพบว่า ความเห็นในการใช้เครื่องเกี่ยวนวดข้าว เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าจ้างแรงงาน ใช้เวลาเกี่ยวเกี่ยวน้อยที่สุด สะดวกสบายลดขั้นตอนการทำงาน ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้มาก ใช้เวลาในการติดต่อมาเกี่ยวเกี่ยวไม่นานแต่มีข้อเสียคือ มีการสูญเสียข้าวมาก เหตุผลหลักที่เกษตรกรมีความพึงพอใจใช้แรงงานคนในการเกี่ยวเกี่ยวคือ การสูญเสียข้าวน้อย สามารถลดการปนเปื้อนได้มาก มีความชื้นที่เหมาะสม สามารถขายผลผลิตได้ราคาสูง แต่เสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการใช้เครื่องเกี่ยวนวดข้าว ใช้เวลาในการเกี่ยวเกี่ยวนาน ติดต่อแรงงานมาเกี่ยวเกี่ยวช้า ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือเครื่องเกี่ยวนวดข้าวมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ

คำสำคัญ: เครื่องเกี่ยวนวดข้าว ต้นทุน ผลตอบแทน

Abstract: The objectives of this study were to investigate the management of a combine harvester, compare the attitudes of farmers who employed laborers for rice harvest with those who hired the machines and survey the problems and other inconveniences that may occur. The survey was conducted in Sila sub-district, Muang district,

¹ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

Department of Agricultural Economics, Faculty of Agricultural, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002

Khon Kaen province, and six owners of combine harvesters were asked to respond to the questions. Sixty rice farmers, who grew in-season rice and off-season rice, were randomly selected to respond to the interview. Some of these farmers employed laborers for rice harvest and others hired combine harvesters. The survey found that each harvester owner had only one machine. They purchased the second-hand machines instead of the brand-new machines. Most transactions (70%) between the farmers and the machine owners were on direct contact basis without the brokers, and the hiring costs were 700 Baht and 500 Baht for in-season rice and off-season rice, respectively. The machine owners preferred to work in the near areas in Sila sub-district, Buengneam sub-district, Koksri sub-district and Pralub sub-district rather than to work in other provinces because the machines were not enough for farmers nearby and the transportation cost to other provinces was too high. The cost of operation for a machine was calculated as 645,000 Baht per annum, and gross income was 960,000 Baht on average. Therefore, the benefit per a machine per annum would be 315,000 Baht. For advantages and disadvantages of the machines compared to laborers, hiring a machine was much cheaper, more convenient and more rapid than laborers. The machines could reduce stages of post-harvest process and replace human labor. Moreover the waiting time for a machine was not too long. The most important disadvantage of the machines was the high loss of rice grains during post-harvest. The most important advantages of hiring laborers were low loss of rice grains during harvest, low contamination and low moisture, and the farmers could sell their rice at the premium prices. However, the cost of hiring laborers was higher than hiring a machine, took more time to complete the harvest process and took more waiting time for laborers. The most important problem was the low number of the harvesters, which were not enough for harvesting season.

Keywords: Combine harvester, cost, benefit

บทนำ

ปัจจุบันมีการอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากและค่าจ้างแรงงานที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ย 200-300 บาท ต่อคนต่อวัน ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร เครื่องเกี่ยวนวดข้าวจึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในขบวนการเก็บเกี่ยวข้าว การเปรียบเทียบเวลาทำงานและค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวข้าวระหว่างรถเกี่ยวนวดข้าวและแรงงานคน พบว่า รถเกี่ยวนวดข้าวใช้เวลาเก็บเกี่ยว 0.27 ชั่วโมงต่อไร่ เสียค่าใช้จ่าย 570 บาทต่อไร่ แรงงานคนใช้เวลาเก็บเกี่ยว 45.29 ชั่วโมงต่อไร่ เสียค่าใช้จ่าย 1,083 บาทต่อไร่ จะเห็นได้ว่าการใช้เครื่องนวดข้าวในการเก็บเกี่ยวช่วยลดเวลาการทำงาน ลดค่าใช้จ่ายในการผลิต ดีกว่าใช้แรงงานคน (โอกาส

พรรณเสมอและส่องสกล นุญเกิด, 2553) แต่กระนั้นก็ตามเครื่องเกี่ยวนวดข้าวที่บริการในทุกวันนี้อยู่ทั่วประเทศมีอยู่ไม่เกิน 3,000 คัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2553) ซึ่งนับว่ามีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวทั้งหมด จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 4,201,425 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าว 2,642,614 ไร่ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 11,726 ไร่ ปลูกมันสำปะหลัง 225,660 ไร่ มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตร 470,478 คน มีรายได้จากการทำการเกษตร 30,145 บาท ต่อคนต่อปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554) จังหวัดขอนแก่นมี 26 อำเภอ ตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีหมู่บ้านทั้งหมด 28 หมู่บ้าน มีเนื้อที่ทั้งหมด 45,312.50 ไร่ หรือ 72.5 ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 60 อาชีพรับจ้างร้อยละ 20 อาชีพค้าขาย และรับราชการ

ร้อยละ 20 (องค์การบริหารส่วนตำบลศิลา, 2553) จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า มีเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวเพียง 6 เครื่องไปปรับจ้างเก็บเกี่ยวอยู่ในตำบลศิลา ตำบลบึงเนียม ตำบลพระลับ ตำบลโคกสีและมีพื้นที่ปลูกข้าวรวมทั้งหมด 62,141 ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว จากสาเหตุดังกล่าวเบื้องต้นผู้ทำการศึกษาจึงสนใจศึกษาการจัดการธุรกิจเครื่องเกี่ยวขนาดข้าว ต้นทุน ผลตอบแทน และความเห็นของเกษตรกร ระหว่างการใช้แรงงานคนและเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวในการเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาการจัดการธุรกิจเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวในเขตพื้นที่ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบการที่มีเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวไว้รับจ้าง และเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกร ระหว่างการใช้เครื่องเกี่ยวขนาดข้าวกับการใช้แรงงานคนในการเกี่ยวเกี่ยว วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องเกี่ยวขนาดข้าว ซึ่งรายละเอียดของการศึกษามีดังนี้ ใช้วิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกผู้ที่มีเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวไว้เพื่อรับจ้างทั้งหมดที่อยู่ในตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ต้นทุนผล ต่อตอบแทน และสุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ปลูกข้าวในปีและนาปรังที่ใช้ แรงงานคนและใช้บริการเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวในการเกี่ยวเกี่ยว จำนวน 60 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวนประชากรตามแหล่งที่อยู่ของเครื่อง ในตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยนำข้อมูลที่ได้นำมารวมวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาและวิจารณ์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวเป็นเพศชายทุกราย อายุระหว่าง 49.5 ปี จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 70 มัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 30 มีแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยกิจการจำนวน 1-2 คน อาชีพหลักทำนา อาชีพรองประกอบธุรกิจบริการเครื่องเกี่ยวขนาดข้าว รายได้หลัก 300,000 บาทต่อปี รายได้จากอาชีพรอง 960,000 บาทต่อปี ด้านการจัดการ สำหรับการติดต่อให้ไปรับจ้างเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะติดต่อผู้ประกอบการเองร้อยละ 70 ผ่านนายหน้าร้อยละ 20 ผู้ประกอบการติดต่อเกษตรกรเองร้อยละ 10 โดยติดต่อผ่านนายหน้าจะเสียเงินค่านายหน้า 40 บาทต่อไร่ พื้นที่ ที่ไปรับจ้างเก็บเกี่ยว คือ ตำบลศิลา ตำบลบึงเนียม ตำบลพระลับ ตำบลโคกสี ราคาที่ไปรับจ้างเก็บเกี่ยว ข้าวนาปี 700 บาทต่อไร่ ข้าวนาปรัง 500 บาทต่อไร่สาเหตุที่ราคาการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีสูงกว่าเนื่องจากมีลำต้นสูงเก็บเกี่ยวได้ยากกว่าข้าวนาปรัง ไม่มีการเดินทางไปรับจ้างเก็บเกี่ยวต่างจังหวัด เนื่องจากเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวยังมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการและค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ผู้ประกอบการซื้อรถเกี่ยวขนาดข้าวมือสองคันละ 950,000 บาท และซื้อรถบรรทุกขนส่งคันละ 300,000 บาท มีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดรวม 645,000 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าน้ำมันรถเกี่ยวขนาดข้าวร้อยละ 37.21 ค่าซ่อมบำรุงรถเกี่ยวขนาดข้าวร้อยละ 16.28 ค่าน้ำมันรถบรรทุกร้อยละ 7.90 ค่าซ่อมบำรุงรถบรรทุกร้อยละ 4.65 ค่าคนขับรถเครื่องเกี่ยวขนาดข้าวร้อยละ 15.50ค่าแรงงานประจำรถร้อยละ 10 ค่านายหน้าร้อยละ 3.03 และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ร้อยละ 5.43 มีรายได้ทั้งหมด 960,000 บาทต่อปี และมีรายได้สุทธิ 315,000 บาทต่อปี

ความเห็นของเกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดข้าวและเกษตรกรที่ใช้แรงงานคน เกษตรกรเพศชายที่ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดข้าวและใช้แรงงานคนมีสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 70 เกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดข้าวอายุเฉลี่ย 49.5 ปี เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเกี่ยวเกี่ยว อายุเฉลี่ย 48.9 ปี เกษตรกรที่ใช้

เครื่องเกี่ยวมัดข้าวและใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่จบ การศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าว มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำเกษตรเฉลี่ย 2.6 คน ซึ่งน้อยกว่าเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.9 คน เกษตรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าว ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำนาร้อยละ 66.7 และใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวร้อยละ 83.3 เกษตรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวมีรายได้เฉลี่ย 111,698 บาทต่อปี ซึ่งสูงกว่าเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ย 82,819.20 บาทต่อปี เกษตรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าว มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังเฉลี่ยมากกว่า เกษตรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวคือมีพื้นที่เท่ากับ 11.9 ไร่ และ 8.9 ไร่ ตามลำดับ เกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าว ได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 650 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่ยield เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตข้าวนาปีเฉลี่ย 700 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตข้าวนาปรังได้เฉลี่ย 600 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรที่ใช้แรงงานคน เสียค่าจ้างแรงงานคนในการเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 315 บาทต่อคนต่อวัน จำนวนแรงงานจ้างเก็บเกี่ยวต่อครั้งเฉลี่ย 10.37 คน นอกจากนั้นผู้จ้างแรงงานยังจ่ายค่าอาหารและค่าเครื่องดื่มเพิ่มเติมด้วย เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวมีความเห็นว่ามี การสูญเสียข้าวน้อยที่สุด (ร้อยละ 73.3) ส่วนเกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่ามีสูญเสียข้าวมาก (ร้อยละ 46.7) เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวเห็นว่า เสียค่าใช้จ่ายสูงมาก (ร้อยละ 80.0) ในขณะที่ เกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่า เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (ร้อยละ 66.7) เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวเห็นว่า ใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวมาก (ร้อยละ 53.3) ส่วนเกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่าใช้ เวลาในการเก็บเกี่ยวน้อยที่สุด (ร้อยละ 46.7) เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวมีความเห็นว่า สามารถลดการปนเปื้อนได้มาก (ร้อยละ 50.0) ในขณะที่ เกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่า มีปนเปื้อน

ปานกลาง (ร้อยละ 60.0) เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวเห็นว่า ความชื้นที่ได้เหมาะสม (ร้อยละ 80.0) ขณะที่เกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่า มีความชื้นสูง (ร้อยละ 60.0) เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว เห็นว่าสามารถขายผลผลิตได้สูง (ร้อยละ 60.0) ส่วนเกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่า การ ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวมีผลกระทบต่อรายได้อยู่ใน ระดับปานกลาง (ร้อยละ 63.3) เกษตรกรที่ใช้ แรงงานคนในการเก็บเกี่ยวเห็นว่า ระยะเวลาในการ ติดต่อแรงงานมาเก็บเกี่ยวช้ากว่า เกษตรกรที่ใช้เครื่อง เกี่ยวมัดข้าว เกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว มีความเห็นว่ามี ความยุ่งยากต้องทำหลายขั้นตอน (ร้อยละ 95.0) ขณะที่เกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวเห็นว่า มีความสะดวก สบาย ลดขั้นตอนการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 63.3) และสามารถลดปัญหาการขาด แคลนแรงงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 70.0) เกษตรกรที่ใช้ แรงงานคนมีความเห็นว่าจะหันมาใช้เครื่องเกี่ยวมัด ข้าวในการเก็บเกี่ยวแน่นอนที่สุด (ร้อยละ 96.7) (Table 1. และ Table 2.)

ข้อดีในการใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวในการเก็บเกี่ยว

มีความสะดวก รวดเร็วในการเก็บเกี่ยว ผลผลิตสามารถลดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าการใช้ แรงงานคนอีกทั้งมีความสะดวก สบายลดขั้นตอนการ ทำงานและลดการใช้แรงงานคน สามารถติดต่อเครื่อง เกี่ยวมัดข้าวได้ง่าย

ข้อเสียในการใช้เครื่องเกี่ยวมัดข้าวในการเก็บเกี่ยว

ปริมาณข้าวร่วงหล่นจากการเก็บเกี่ยว มีความชื้นสูงและหน้าดินแน่นไถปรับหน้าดินได้ยาก ผลผลิตพบสิ่งเจือปนมาก อีกทั้งคุณภาพต่ำขายได้ราคา น้อย

ข้อดีในการใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว

ปริมาณและผลผลิตมีคุณภาพ ขายได้ราคา ผลผลิตมีความชื้นเหมาะสมสามารถสร้างงานในชุมชน ได้ผลผลิตพบสิ่งปนเปื้อนน้อยอีกทั้งสามารถสร้าง ปฏิสัมพันธ์ในชุมชนได้

ข้อเสียในการใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว

มีค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวนาน และมีขั้นตอนการทำงานที่มาก

ปัญหาและอุปสรรค

ความชื้นและการสูญเสียข้าวในการเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องและจำนวนเครื่องเกี่ยวนาข้าวมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาเครื่องเกี่ยวนาข้าวให้มีระบบป้องกันสูญเสียให้น้อยลง

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าต้นทุนของผู้ประกอบการจะสูงมากในการลงทุนครั้งแรก ผู้รับจ้างเกี่ยวข้าวด้วยเครื่องมีต้นทุนที่เป็นเงินสดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการรับจ้างเกี่ยวเท่ากับ 645,000 บาทต่อปี และมีรายได้ 960,000 บาทต่อปี และมีรายได้สุทธิ 315,000 บาทต่อปี แต่อย่างไรก็ตามผลตอบแทนที่ได้รับในการรับจ้างเกี่ยวนาข้าวก็มากพอที่จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจการต่อได้

ความเห็นของเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนและเกษตรกรที่ใช้เครื่องเกี่ยวนาข้าวในการเก็บเกี่ยวเกษตรกรเห็นว่าการใช้เครื่องเกี่ยวนาข้าว เสียค่าใช้จ่ายในการเกี่ยวเกี่ยวน้อย มีความสะดวก สบาย สามารถลดขั้นตอนการทำงานได้มาก ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้มาก เกษตรกรมีการยอมรับการใช้เครื่องเกี่ยวนาข้าวมาก เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญคือ การ

ขาดแคลนแรงงานและปัญหาค่าจ้างแรงงานที่สูงในปัจจุบัน จึงทำให้เกษตรกรหันมาใช้บริการเครื่องเกี่ยวนาข้าว แม้จะมีปัญหาในเรื่องการสูญเสียข้าวและปัญหาความชื้นอยู่บ้างแต่ไม่มีผลกระทบมากนัก แต่หากมีการพัฒนาเครื่องเกี่ยวนาข้าวให้มีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรมากขึ้น เกษตรกรเห็นว่าการใช้แรงงานคนในการเกี่ยวเกี่ยวมีการสูญเสียข้าวน้อย สามารถลดการปนเปื้อนได้มากกว่าการใช้เครื่องเกี่ยวนาข้าว ความชื้นที่ได้เหมาะสม ผลผลิตมีคุณภาพได้ผลตอบแทนที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2553). เครื่องเกี่ยวนาข้าวทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2554 ,จาก <http://www.doae.go.th>
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2542). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย.วิทยานิพนธ์.วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรเวทย์ กฤษณะเสรีณี และ เปรมจิตต์ สระวาสี. 2550. เครื่องเกี่ยวนาข้าว. ค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2554 จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6>.
- โอภาส พรรณเสมา,ส่องสภณ บุญเกิด. 2553. การศึกษาระบบการใช้เครื่องเกี่ยวนาข้าว . ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยีและปัจจัยทางการเกษตร.

Table 1. Attitudes of the rice farmers, who hired combine harvesters

Items	Mostly agree	Agree	Neutral	Disagree	Mostly Disagree
Loss		46.7	43.3	6.7	3.3
Expense			20	66.7	13.3
Harvest time				46.7	53.3
Contamination		30	60	10	
Moisture		3.3	63.3	33.4	
Revenue	3.3		63.3	33.4	
Contact time for thresher		26.7	56.7	16.6	

Table 2. Attitudes of the rice farmers, who hired laborers

Items	Mostly agree	Agree	Neutral	Disagree	Mostly Disagree
Loss		16.7	10		73.3
Expense	6.7	80	13.3		
Harvest time		53.3	40	6.7	
Contamination	6.7	50	43.3		
Moisture	16.7	73.3	10		
Revenue		40	60		
Contact time for thresher	6.7	53.3	40		